

Total Pages – 4

M.A. RNLKWC-/SANS/SAN-104/22

2022

SANSKRIT

M.A. First Semester End Examination - 2022

PAPER - SAN-104

Full Marks : 40

Time : 2 hours

*The figures in the right-hand margin indicate marks.
Candidates are required to give their answers in their own
words as far as practicable.
Illustrate the answers wherever necessary.*

[सर्वेषां प्रश्नानामुत्तरं संस्कृतभाषया देवनागरीलिप्या च प्रदेयम् ।]

1. यथाकामं प्रश्नचतुष्टयं समाधत्त । 2×4=8
- (i) उत्तररामचरिते कति अङ्काः सन्ति ? उत्तररामचरितस्य अङ्कानां नामानि लिखत ।

(Turn Over)

(2)

- (ii) लक्ष्मणस्य भगिन्याः नाम किम्? तस्याः पत्युः नाम च किम्?
- (iii) वाल्मीकेः शिष्यौ कौ स्तः? दुर्मुखः कः आसीत्?
- (iv) नाट्यशास्त्रे कति श्लोकाः सन्ति? नाट्यशास्त्रस्य टीकाकारस्य नाम किम्?
- (v) भरतस्य मतानुसारे रसः कतिविधः? के च ते?
- (vi) वृत्तिः कतिविधा? काः च ताः?

2. यथानिर्देशं समाधत्त।

- क) यथेच्छं द्वौ उत्तरत। 4×2=8
- (i) लौकिकानां हि साधूनामर्थं वागनुवर्तते।
ऋषीणां पुनराद्यानां वाचमर्थोऽनुधावति॥
- (ii) कष्टं जनः कुलधनैरनुरञ्जनीयस्तन्नो
यदुक्तमशिवं न हि तत्क्षमं ते।

(3)

नैसर्गिकी सुरभिणः कुसुमस्य सिद्धा
मूर्ध्नि स्थितिर्न चरणैरवताडनानि॥

- (iii) देव्याः शून्यस्य जगतो द्वादशः परिवत्सरः।
प्रनष्टमिव नामापि न च रामो न जीवति॥

ख. यथेच्छं द्वौ उत्तरत।

4×2=8

- (i) रसा भावा ह्यभिनया धर्मी वृत्तिप्रवृहत्तयः।
सिद्धि स्वरास्तथातोद्यं गानं रङ्गश्च संग्रहः॥
- (ii) वीभत्स्यरसस्य लक्षणमालोच्यताम्।
- (iii) चतुरस्त्री विकृष्टश्च रङ्गस्यस्य कीर्तितः।

3. यथानिर्देशं उत्तरत।

8×2=16

क. उत्तररामचरितनाटकावलम्बने 'सीतायाः' चरित्रमालोचयत।

अथवा

(4)

उत्तररामचरितमिति नाटकस्य चित्रदर्शनं कस्मिन् अङ्के उपलभ्यते ? तस्य
नाटकीयं तात्पर्यमालोच्यताम्।

ख. “विभावानुभावव्यभिचारिसंयोगात् रसनिष्पत्तिः” –व्याख्या कार्या।

अथवा

अभिनवगुप्तस्य रसस्वरूपं निरूपयत।